

BYGGVÄSTEN

**Föll tio meter från ett
tak – hade änglavakt**

**Patrik Jerksten: Dags
att minska arbetstiden**

**Rörläggare var med
och ändrade avtalet**

**Tre snickarlag mätte
över 300 kr/timmen**

Muraren Lucas tävlade för Sverige på Yrkes-EM

YRKESSTOLTHET

07

Sven-Erik Östberg är Årets Skyddsombud i regionen. "Han är en god facklig kamrat som du alltid kan lita på och som besitter hög kompetens när det gäller Arbetsmiljö."

06 Blev skyddsombud efter allvarligt fall

Jimmy Eriksson föll tio meter från ett tak – rätt ner i en container med isoleringsmaterial.

14 Rörläggare drev fram ändring i avtalet

Tobias var med och såg till att det nu blir svårare för arbetsgivare att säga nej till akord.

ÄVEN I DETTA NUMMER

- 08. Lucas tävlade för Sverige
- 10. Målare tvingas mäta ackord digitalt
- 12. Tuva blev Årets byggkvinna
- 15. **Lönetoppen:** Många mätte bra

BYGGVÄSTEN

MEDLEMSTIDNING

Byggnads REGION VÄST, årgång 16

Redaktion

Redaktör, text, foto och layout:
Peter Gustafsson, 010-601 14 39
peter.gustafsson@byggnads.se

Ansvarig utgivare:

Patrik Jerksten
patrik.jerksten@byggnads.se

Tryck:

Exakta Print AB

BESÖKSADRESSER

Regionkontor

Byggnads Väst
Solhusgatan 13
412 76 Göteborg

Lokalkontor

Borås

Norrby Tvärgata 3, 2 tr
504 37 BORÅS

Halmstad

Andersbergsringen 104
302 55 HALMSTAD

Skövde

Torggatan 18
541 30 SKÖVDE
Swedenborg Center

Trollhättan

Lasarettsvägen 9
461 52 TROLLHÄTTAN

Telefon: 010-601 10 09 (alla kontor)

E-post: vast@byggnads.se

Webb: www.byggnads.se/regioner/vast/

Medlemscenter

tel 010-601 10 00
byggnadsnu@byggnads.se

Byggnads a-kassa

Telefon: 010-601 18 00

Väst

BYGGNADS

Dags att gå ihop för att sänka arbetstiden!

Hej kamrater!

Under de senaste tio åren har den genomsnittliga arbetsveckan i EU minskat med en timme. I Sverige med 12 minuter*.

Vi har fortfarande 40 timmars arbetsvecka som grund. I Danmark är arbetstiden 37 timmar i veckan. I Norge är den 37,5. Och då räknas lunchen ofta som arbetstid.** Även i Finland jobbar de mindre.

Samtidigt ligger våra grannländer ofta bättre till än Sverige i andra mätningar som snittlön, BNP och elevers resultat.

VI VET ATT många av er medlemmar vill ha kortare arbetsvecka. Det ser vi i era motioner till kongressen och i varje avtalsrörelse.

Med färre timmar på jobbet skulle alla få mer tid till återhämtning. Jag är övertygad om att sjukskrivningarna då skulle minska liksom olyckorna eftersom koncentrationen blir bättre om dagarna är kortare. Det ser vi inte minst i Holland där de jobbar cirka 32 timmar i veckan och har hälften så många arbetsplatsolyckor per 100 000 anställda som vi har i Sverige*.

Och fler byggnadsarbetare skulle orka jobba till pensionsåldern.

40-TIMMARSVECKA HAR VI haft sedan 1973 då vi slutade arbeta på lördagar. Vi tog då bort åtta timmar i veckan samtidigt som Sverige behöll sin ställning som världsledande när det gäller välfärd.

Om det gick att kapa med åtta timmar på 70-talet ska det gå att göra en märkbar förkortning även nu – med bibehållen lön.

Självklart handlar detta om arbetstid, men i själva verket är det i första hand en lönereform. Och förhandla lön, det kan vi!

ARBETSGIVARSIDANS ARGUMENT MOT att korta ner arbetsveckan ger vi inte mycket för. De grundar sig enbart i kortsiktiga vinstintressen hos företagen.

Vi har de skickligaste och bäst utbildade byggnadsarbetarna. Med bättre

återhämtning kan vi fortsätta bygga lika effektivt efter samhällets behov.

Sjukskrivningar och olycksriskerna skulle minska, koncentration och effektivitet skulle öka

PÅ TAL OM skickliga byggnadsarbetare. I detta nummer träffar du tre personer som sätter sin yrkesstolthet högt: Årets Byggkvinna, en murare från Yrkeslandslaget och Årets Nordsjölärling. Alla från region Väst.

NU AVSLUTAR VI 2025 med stolthet och går in i 2026 då Byggnads bland annat har kongress. ■

* Källa: Europa-portalen, ** Källa: LO

Patriks tre snabba!

- 1 Håll UVA-möte!** Bästa sättet att påverka vardagen på er arbetsplats är att regelbundet ha UVA-möten. Där tar ni upp aktuella frågor.
- 2 Lär dig om ackordet!** Byggnads Väst har utbildningar om ackord. Det bästa sättet att få större del av det mervärde du skapar med dina händer.
- 3 Ställ frågan!** "Är du medlem i Byggnads?". Ju fler av dina kollegor som är med desto bättre för dig.

PATRIK JERKSTEN
ORDFÖRANDE
BYGGNADS VÄST

Årets tema fallolyckor!

Fallolyckor är den vanligaste orsaken till allvarliga skador och dödsfall på arbetsplatser i Sverige.

Byggbranschen är kraftigt överrepresenterad. Takmontörer, plåtslagare, målare och träarbetare är de mest drabbade yrkesgrupperna.

En medlemsundersökning – där 4 721 byggnadsarbetare svarat på frågor om fallolyckor – visar att: 16 procent av medlemmarna har råkat ut för en fallolycka som lett till frånvaro från arbetet.

30 procent av dessa har varit borta i över 30 dagar.

Det betyder att en av tjugo av Byggnads medlemmar någon gång har skadats så illa av en fallolycka att de inte kunnat arbeta på över en månad.

Arbetsgivare slarvar med säkerhet

Byggnads undersökning visar att många arbetsgivare bryter mot både regler, lagar och säkerhetsarbete.

Arbetsgivaren är ansvarig för arbetsmiljön och måste genomföra riskbedömningar samt säkerställa att alla arbetstagare fått instruktioner för att kunna arbeta säkert.

Endast 43 procent av de tillfrågade medlemmarna svarar att deras arbetsgivare gjort riskbedömningar för alla moment där risk för fall förekommer.

49 procent svarar att de inte fått instruktioner om hur fallrisker ska förebyggas i samtliga arbetsmoment där sådan risk finns.

Vanligaste orsakerna till fallolyckor

Stress och tidsbrist33 procent
Halt underlag.....27 procent
Bristande riskbedömning...25 procent
Bristande eller
felaktigt fallskydd.....23 procent

Agnes Wold till Byggnads PRO

Är du pensionär eller på väg att bli? Byggnads har ett gäng aktiva före detta byggnadsarbetare (med flera) som träffas regelbundet.

Det blir några After Work per år, samt ett antal studiebesök.

Så sent som för någon månad sedan reste de till Husqvarna Museum.

Bilderna är från en after work på Villa Belparc och repslagarmuseet i Älvängen.

Varje år är det sex medlemsmöten då Byggnads PRO bjuder in intressanta föreläsare.

Årets sista möte är den 9 december klockan 11.00.

Då är Agnes Wold gäst.

AFTER WORK.

REPSLAGARMUSEET.

Haga Östergata 30.

Om du har frågor ring Ingemar Rönn på: 076-022 10 53

Välkomna nya som gamla!

2026 års möten:

20 januari
10 mars [årsmöte]
14 april
15 september
10 november
8 december

Alla möten: 11.00. Lokal samtliga

möten: Haga församlingslokal,

Elisabeth Årets Nordsjölärning

Elizabeth Källberg från Halmstad blev Årets Nordsjölärning 2025.

Hon fick diplom och ett stipendium på 30 000 kronor.

Yrkesstolthet är viktigt för henne. Där ingår även den personliga kontakten med kunder.

– Jag tycker om att skapa i personers hem. Det ska vara god kvalitet på jobbet så att det håller länge.

Elizabeth gjorde sitt gesällprov i november förra året och fick betyget 4,76, vilket är högt.

Priset var inget hon funderade på.

– Jag tänkte att jag gör som jag brukar när jag gör en lägenhet, ordentligt och noggrant, plus att jag satte upp ett bra tempo eftersom det var på akord. Jag körde järnet.

Målare fick 220 000 kronor i ersättning

En målare i Skaraborg har fått hjälp av Byggnads sedan läkare konstaterat att han drabbats av bullerskador på jobbet. Nu har han fått 220 000 kronor i ersättning.

– Det känns bra, det blev lite mer än jag hade trott.

– Jag har fått jättebra hjälp av Douglas Strömberg. Han vet hur man formulerar en ansökan.

Det har varit en lång process med försämrad hörsel som konstaterats på regelbundna hörseltester.

– Det har påverkat mig länge. Jag har blivit mer isolerad, jobbar gärna själv och är inte med i samtal på arbetsplatsen på samma sätt som tidigare.

För dig som läser detta och har en bullerskada eller andra arbetsskador: Du har försäkringar om det företag du arbetar på har kollektivavtal.

Kräv läkarbesök via jobbet. Spara alla läkarintyg. Som medlem får du alltid hjälp av Byggnads att driva ditt ärende.

Facklig seger: Anställda får dela på 100 000 kronor

En ombudsman på Byggnads Väst har granskat ett företag i regionen. Efter förhandling får de anställda 100 000 kronor att dela på.

Företaget ska dessutom betala ett skadestånd på cirka 54 000 kronor till Byggnads på grund av avtalsbrott.

Felen rörde sig om avtalshöjningar som inte betalats ut och felaktiga lönenivåer.

Byggnads granskar dagligen rutinmässigt företag utifrån Lösen – som är vårt system för lönegranskning.

Felen kan bero på slarv, okunskap eller fusk.

Felen drabbar byggnadsarbetare i form av för låg ersättning för utfört arbete.

När vi ser saker som inte stämmer startar vi ett ärende.

Positiv trend på byggprogrammet

Bräckegymnasiets byggprogram hade 36 reserver i år. Det är det högsta trycket på mer än tio år.

I september var det öppet hus på Bräckegymnasiets utomhusområde vid Stora Holm i Göteborg. Cirka 400 niondeklassare kom och flera fick intresse för att söka till byggprogrammet.

Norna fick bland annat prova på att bocka plåt, slå i en spik, lägga matta och mura. Det fanns även stationer för anläggningsarbete, måleri och betong.

Byggnads krävde in 2 miljoner i skadestånd

Vid en granskning misstänkte Byggnads att ett litauiskt företag lämnat in förfälskade dokument.

Byggnads och Svensk Bygghälsan krävde och fick ett skadestånd på 2 miljoner kronor.

Det är inte ett optimalt resultat men ett steg i processen. Vi kommer givetvis fortsätta att granska och lär oss hela tiden hur företagens olika strategier för att fuska och undvika upptäckt går till.

Information om Byggnads kongress 2026

Nu är det lite ett halvår kvar till Byggnads 19:e ordinarie kongress, den 28–31 maj på Clarion Hotel Malmö Live i Malmö.

Information om kallelse, anmälan, åhörare med mera kommer i början av nästa år.

Har du frågor eller funderingar innan dess?

Mejla till: kongress@byggnads.se

BLI MEDLEM? Just nu kostar det 200 kronor den första månaden att bli medlem i Byggnads. Tipsa kollegor som funderar på att gå med!

■ **På hemsidan** fyller de bara i sitt personnummer eller samordningsnummer, mejl och telefonnummer så fixar vi resten.

Vår undersökning visar svart på vitt att läget är akut. Vi kräver att alla företag tar sitt ansvar...

KIM SÖDERSTRÖM, Byggnads ordförande, om bristerna i det systematiska arbetsmiljöarbetet

Byggnads-kortet

Som medlem i Byggnads får du Byggnadskortet med erbjudanden och rabatter.

Till exempel:

30 procent rabatt på glasögon.

20 procent på träning.

Billigare el hos Vattenfall.

Rabatterat bolån.

Fri rådgivning hos Folksam.

Bo billigt på Scandic.

Rabatt på mobiltelefoner

Du hittar alla dina förmåner på Byggnads hemsida.

JIMMY ERIKSSON.

HAR SEX BARN.

"Jag vill komma hem till dem och min fru varje dag", säger Jimmy Eriksson. "Om jag ser något som är farligt så tvekar jag inte att stoppa arbetet. Jag har stoppat jobb tidigare och jag har ringt Arbetsmiljöverket."

Jimmy hade änglavakt

Jimmy Eriksson föll tio meter från ett tak och såg livet fladdra förbi. Som en följd av det är han nu skyddsombud.

– Gör inte som jag, lossa aldrig på säkerhetsgrejerna. Det var det vi hade gjort.

Jimmy har precis blivit vald till skyddsombud av sina kollegor på GMK. Han vill förebygga så att ingen fler faller som han gjorde.

Det var från taket av ett trevåningshus och cirka 8–10 meter till marken.

– ... anledningen till att står här i dag är väl för att jag hamnade mitt i en container full med isolering.

ANLEDNINGEN TILL

ATT han vill bli skyddsombud har mycket att göra med den incidenten.

– Säkerhet går före allt säger jag. Var rädd om er. Använd sele, kolla skyddsräcken. Använd alla

skyddsmedel ni kan använda, säger Jimmy.

HAN TROR ATT de valde honom till skyddsombud för att han aldrig

kan hålla tyst om det är något.

– Jag har krigat för dem i alla år, när det gäller skor, kläder, glasögon och hjälmar. Och det känns bra, för nu har jag uppbackning av kollegorna och Byggnads.

DET ÄR NU 20 år sedan som han bokstavligen kunde slagit ihjäl sig på jobbet.

– Jag skulle upp på ett tak. Vi var färdiga för dagen och skulle gå

och byta om, men vi hade glömt täcka över med presenning och jag sa till de andra att jag fixar det.

– Men jag slarvade och tog ingen sele på mig.

När han gick ut på det sluttande taket var det dag och Jimmy halkade omkull och började glida. En del av skyddsräcket var bortplockat.

– Jag gled genom öppningen och ut över kanten.

HAN KLARADE SIG utan en skråma.

– När jag föll över kanten ... livet passerade lite grann som en revy, i slow motion. Det är svårt att förklara. Jag tänkte på mina barn. Hann tänka rätt mycket faktiskt. Just på barnen och min fru.

Kollegorna som såg fallet från marken var säkra på att han slagit ihjäl sig.

– När jag stack upp huvudet ur containern skrek de bara "Jimmy!!" och applåderade.

Efter det var han rädd ett tag.

– När jag var på ett tak kunde jag få en flashback, men det släppte. Nu är jag aldrig rädd. Jag älskar höjder. Och jag har sele även när reglerna inte kräver det. ■

**Jag har krigat
för dem i alla år,
när det gäller
skor, kläder,
glasögon
och hjälmar**

UR MOTIVERINGEN.

”Sven-Erik Östberg är en god facklig kamrat som du alltid kan lita på och som besitter en hög kompetens vad gäller arbetsmiljöfrågor samtidigt som han är prestigelös och alltid sätter laget framför jaget!”

Årets skyddsombud!

Målaren Sven-Erik Östberg är Årets skyddsombud inom Byggnads region Väst 2025.

– Det är jättekul att bli uppmärksammas. I samband med skyddsombudets dag fick han och kollegorna prinsessårta.

Till vardags arbetar ”Svenne” på Sandå där han har flera fackliga uppdrag som Fackligt förtroendevald (FFV), MB-ledamot, skyddsombud och regionalt skyddsombud.

Varför tror du juryn valde dig?

– Svårt säga. Men jag brinner för arbetsmiljöarbetet. Jag tycker att skyddsarbetet blivit sämre så det gäller att ligga på.

Han har varit skyddsombud i flera omgångar.

– De senaste sex-sju åren har det blivit mer och mer intensivt. Jag försöker hela tiden prata med de andra skyddsombuden på Sandå. Ofta är det ju ensamma på arbetsplatsen eftersom vi målare ofta är få på varje ställe. Så jag frågar vad de behöver och om jag

kan hjälpa till med något, säger Sven-Erik.

NÄR DET GÄLLER arbetsmiljön är fall den vanligaste arbetsplatsolyckan även för målare.

– Ofta från under två meter. Det är lätt att trampa fel när vi kliver ner och det kan ligga nåt i vägen.

Fall är lätt att prata om. Men Sven-Erik tycker också att det blivit lättare att prata om psykisk ohälsa som arbetsmiljöproblem.

– Det kommer mer och mer att vi börjar prata om det, särskilt bland de yngre.

FRÅN DEN 1 oktober och året ut jobbar Sven-Erik som regionalt skyddsombud på Byggnads Väst. Han bor i Borås och utgår från Byggnads kontor där.

Motiveringen

Sven-Erik Östberg är värdig titeln Åretsskyddsombud både för hans arbete som lokalt SO på Sandå Måleri, men också för hans outröttliga arbete som ett av våra fackligt förtroendevalda Regionala skyddsombud [RSO]. Där har han backat upp i och runtom Borås för att verka som RSO på arbetsplatserna och som handledare i våra arbetsmiljöutbildningar. Sven-Erik har även varit till stor hjälp i samband med arbetsmiljöveckan där han och hans kollega Håkan outröttligt ringde nästan samtliga skyddsombud i regionen för att anmäla dem till 5-timmars.

– Jag ska jobba med alla företag som inte har egna skyddsombud, säger han.

Under arbetsmiljöveckan, vecka 43 fick Sven-Erik diplom och tårta på onsdagen som är Skyddsombudets dag i hela världen. ■

TEAMWORK. Lucas Olofsson och kollegan Richard [till vänster] bygger ett växthus.

Muraren Lucas tävlade för Sverige

Lucas Olofsson tävlade med Yrkeslandslaget på EM i Danmark 9–13 september.

– Det var ett riktigt speciell känsla att få vara med och representera Sverige, säger han.

Lucas, som bor i Landvetter, kom på tionde plats av tolv under Euroskills – EM för yrkeslandslag.

– Det var riktigt kul att få göra det tillsammans med så underbara människor som jag fick turen att kalla för lagkamrater. Att få dra på sig den gula pikén och ställa sig bred vid dem har varit en ära minst sagt.

Yrkeslandslaget bestod av 23 killar och tjejer under 25 år (inom

19 yrken) som var uttagna att representera Sverige.

LUCAS OCH DE andra i landslaget tränade många timmar inför EM. Det var också tre träffar där hela landslaget samlades.

– Vi har bland annat tränat med en mental coach.

Det gav bra utdelning. Sverige plockade hem två guld, tre silver, två brons och sju ”Medallion of

excellens” under tävlingarna.

Lucas mötte murare från elva andra länder i Europa.

Tävlingsmomenten pågick i sammanlagt 18 timmar.

Han beskriver tävlingarna som några av de mest stressiga dagarna han varit med om.

– Men också några av de roligaste och mest lärorika. Murningen var svår med tanke på tidspressen som fanns, vilket gjorde det till en riktigt bra utmaning.

Juryn tittade på noggrannhet, tid, teknik, hur rakt det blev, hur de tävlande höll rent efter sig och helheten.

– Såklart är jag lite besviken över placeringen. Men jag gjorde

LUCAS OLOFSSON

Yrkes-EM 2025

Avgjordes 9-13 september i Herning, Danmark. Sverige plockade hem två guld, tre silver, två brons och sju "Medallion of excellens". Dessa yrken var representerade från Sverige: Murare, plattsättare, svetsare, målare, hudterapeut, möbelsnickare, trädgårdsanläggare, industrielektriker, jordbruks- och maskinmekaniker, hotellreceptionist, IT-tekniker, frisör, automationstekniker, personbilmekaniker, CAD-konstruktör, entreprenör, kock, CNC-operatör, fräsning, lastbilmekaniker.

så gott jag kunde så det känns ändå rätt bra.

SEDAN HAN KOM med i Yrkeslandslaget och visste att han skulle åka på EM har det varit roligt att ha något att se fram emot. Arbetsgivaren Murbiten Puts & Tegel stöttade honom och gav honom chansen att öva.

– Jag tränade på gamla ritningar. Ibland på arbetstid om det blev en lucka, det är roligare att öva än att sitta och inte göra någonting, säger Lucas.

En del av förberedelserna var ett växthus som han och kollegan Richard byggde åt en privatkund i början av juni.

– Det var problemlösning och det är roligt, det var inte standard, säger Lucas.

– Ofta går jag på stora byggen och då blir det mer upprepning av

samma moment. Det är bra med omväxling, det gäller att testa på allt om man ska bli duktig på sitt yrke.

Yrkesstolthet är något han burit med sig från första början.

– Ja. Det är viktigt för mig. Jag vill att de jobb jag gör ska bli så bra som möjligt, så som kunderna vill ha det.

BEVISLIGEN HAR HAN murandet i generna.

– Min morfar var murare. Jag vet att han blev glad när jag också blev det. Mormor sa att han kanske inte sa så mycket, men att han var jättestolt, säger Lucas.

När han började gymnasiet i Partille var han inne på att bli

snickare.

– Men när jag fick prova på att mura fastnade jag direkt för det.

Jag tyckte det var roligt.

Och det tycker han fortfarande.

– Jag kan inte tänka mig ett bättre jobb.

Nu är han fullbetald sedan drygt ett år och fast anställd. Och på Murbiten är de glada över att Lucas blev uttagen till Yrkeslandslaget.

Hur kom det sig att du kom med där?

– Min projektledare på företaget, Daniel Carlberg, frågade om jag var intresserad och sedan skrev han in mig.

Han har väl sett att du är en talang?

– Antar det. Jag vet inte vad han sett. Han har själv tävlat i EM och VM och peppade mig.

Lucas har en idrottsbakgrund och har spelat innebandy och fotboll och tränat friidrott och judo.

– Men nu blir det mest gymmet.

Är du en vinnarskalle?

– Någon form av det måste man nog ha för att göra en sådan grej. ■

**Jag vill att de
jobb jag gör ska
bli så bra som
möjligt, så
som kunden vill
ha det**

SLÅSS FÖR ACKORDET. Magnus Söderström och Axel Eriksson är kritiska till att det inte längre finns en mätare för målarna i Göteborg.

Målarna tvingas mäta ackord på distans

Magnus Söderström och Axel Erickson på Tingstad Måleri i Göteborg mäter sina jobb. De är kritiska till utvecklingen där Målerifakta inte längre har en enda mätare i Göteborg.

– Det personliga mötet har försvunnit och det är jobbigare att mäta, säger Magnus.

I slutet av augusti var duon på en renovering i centrala Göteborg. De jobbade på ackord.

– Det är ett sätt för oss att höja lönen, få större del av det mervärde vi skapar. Det gynnar arbetsgivaren också, säger Magnus.

Ackord (eller prestationslön) är den obligatoriska löneformen enligt "Kollektivavtal för måleriyrket".

– Historiskt har det visat sig vara guld lönemässigt att mäta jobben, säger Magnus.

För tidlön eller andra löneformer måste det träffas en överenskommelse.

Men förutsättningarna för att mäta jobben har förändrats helt sedan Målarna gick in i Byggnads i maj 2024.

Tidigare hade Målerifakta (som mäter jobben) två mätare i Göteborg och det fanns mätare i Halmstad, Borås och Skövde.

Nu är det enbart en i Skövde kvar för Byggnads region väst.

MAGNUS OCH AXEL saknar dialogen.

– Det stora bekymret för måleriyrket är att det blivit jobbigare att mäta. Det personliga mötet har helt försvunnit. Tidigare kom det ut en mätare och vi kunde prata och visa och mätaren kunde se att på en viss vägg kanske det var sprutputs, säger Magnus.

Sedan Målerifakta ändrade arbetssätt 2025 heter det att "Platsmätning sker endast om det inte går att mäta på ritning."

Målerifaktas uppdrag

Målerifakta har Måleriföretagen i Sverige och Byggnads uppdrag att genom mätning och administrativ behandling av mätningssunderlagen snabbt ta fram ett korrekt underlag för uträkning av ackordslöner – ackordsmätning.

Utöver arbetet med ackordsmätning utbildar Målerifakta måleriföretagen i att göra korrekta ekonomiska planer för sina uppdrag.

Under 2025 ändrade Målerifakta sitt arbetssätt.

Nya punkter:

- ▶ Alla beställningar måste göras digitalt via malerifakta.se
- ▶ Målarna kan inte längre välja en specifik mätare för ett uppdrag.
- ▶ Platsmätning sker endast om det inte går att mäta på ritning. Mer än 80 procent av allt som mäts är reparationer på allmännyttan, och då bör det finnas ritningar eller mallar. För nybyggnation finns det alltid ritningar.
- ▶ 2026 kommer en ny kundportal med ny teknik som ska underlätta mätningen.

Källa: Målerifakta och Måleriföretagen

I stället skickar målarna in uppgifter digitalt och Målerifakta mäter på ritning.

Det gör det svårare att få rätt betalt för alla moment menar Joakim Johansson som är ombudsman på Byggnads och tidigare var det på Målarna.

– På en ritning syns till exempel inte vad det är för struktur på en vägg. Hur ska någon som sitter i Östersund eller Luleå se hur en yttervägg ser ut? De som mäter ser inte helheten, säger han.

MAGNUS OCH AXEL är rädda att kunskapen om att mäta och arbeta på ackord med tiden blir sämre och till och med försvinner.

– Hur ska någon kunna börja mäta och lära sig om det inte finns mätare på plats?, frågar sig Magnus.

Han och kollegorna på Tingstad Måleri värnar om ackordet.

– Mätningarna försvann över en natt och jag ser ingen som tar strid för oss målare och ackordet. Vad gör till exempel Byggnads?

Ser de oss målare? Jag tycker ju personligen att ilskan ska komma underifrån, men vi har inte den kampviljan bland medlemmarna och då borde det komma uppiifrån, säger Magnus.

HAN TYCKER ATT alla målare ska få chansen att gå på utbildningar för att lära sig mäta jobben.

– Det är inte dyrare för arbetsgivaren att ha medvetna yrkesarbetare. Pengarna finns på de jobb vi gör, om vi mäter får vi ut mer av mervärdet vi skapar, säger Magnus.

Alla jobb går att mäta.

– Inte bara de som finns i prislistan, säger Magnus.

– Ja, så fort vi har rulle och pensel i handen går det att räkna på det. Ju fler som mäter desto bättre, säger Axel.

Magnus uppmanar alla målare som är intresserade av att mäta och har frågor att höra av sig till honom. Det kan ni göra genom att mejla:

peter.gustafsson@byggnads.se så förmedlar jag den kontakten. ■

Målerifakta har sagt upp ett 20-tal mätare

Målerifaktas vd, Charlotta

Tillbom, förstår att målare som jobbar på ackord är kritiska när antalet mätare minskat kraftigt.

– Det personliga mötet är jätteviktigt när det behövs. Men vi har inte resurser och personal till att vara ute som tidigare, säger hon.

Målerifakta har sagt upp ett 20-tal mätare i landet de senaste två åren. För tillfället finns det bara en mätare för målarna i Byggnads region väst och den personen sitter i Skövde.

– Anledningen är att vi inte har arbete åt alla. Antalet mätningar har minskat mycket de senaste åren, säger Charlotta Tillbom.

Målerifaktas uppdrag är att mäta ackord och att vara på skolor och arbetsplatser och informera om ackordet.

– Vi garanterar att de som mäter får korrekta underlag och korrekt lön. Och vi fortsätter att åka ut och mäta i de fall när det krävs.

– Jag har full förståelse för att målarna saknar den sociala delen vid mätningar.

Charlotta Tillbom garanterar att Målerifakta fortsätter sköta uppdragets kärna.

– Vi kommer inte lämna någon i sticket.

Hon berättar att under 2026 kommer det ny teknik som ska underlätta mätningarna. ■

Antal timmar som har mätts på ackord (i procent), jämfört med hur många som var inrapporterade till Måleriportalen:

2018: 23,3 procent

2019: 21,2 procent

2020: 20,6 procent

2021: 18,8 procent

2022: 17,5 procent

2023: 17,3 procent

RENOVERING. Tuva Marminne spacklar en vägg i en villa där ägarna renoverar. Hon gör till största delene jobb åt privata kunder.

Årets byggkvinna jobbar vidare för jämställdhet

Tuva Marminne blev utsedd till Årets Byggkvinna 2025.

– Jag kommer fortsätta att jobba på som vanligt, fortsätta engagera mig i Näta för jämställdhet och jobba med arbetsmiljö.

Hon fick priset en fredag i maj. Tisdagens därpå var hon tillbaka i vardagen och spacklade en vägg i källaren på en villa utanför Falkenberg.

Tuva var inte förberedd på uppmärksamheten inför och under prisceremonin.

– Jag blev lite ställd, jag är inte bekväm med att det är fokus på min person och jag hade inte förberett något tacktal.

– Men jag får ta den här bollen och spela den. Priset ger uppmärksamhet. Jag hoppas det blir

en inspiration för kvinnor och män inom bygg att normalisera att kvinnor är en självklar del av arbetsplatsen och arbetslivet inom byggbranschen, säger hon.

DÅ KÄNNER HON sig mer hemma i vardagen och på arbetsplatsen.

Yrkesstolthet är viktigt för henne. Det ska bli bra. Kunden ska bli nöjd.

Den stoltheten snappades upp av Byggföretagen som varje år delar ut priset "Årets Byggkvinna". De prisade Tuva för hennes enga-

gemang och yrkesskicklighet, för att hon är en inspirerande förebild både för kollegor och kommande generationer inom byggsektorn och för sitt arbete för jämställdhet och arbetsmiljö.

– Det är en ära och det betyder mycket. Det är ett symbolvärde i det. Sedan har jag funderat på hur jag ska använda mig av det, den plattformen.

Hon pratar sig gärna varm om jämställdhet och arbetsmiljö.

– Det är ju frågor som jag hela tiden pratar om i vardagen, med kollegor och andra jag träffar, säger Tuva.

SJÄLV BÖRJADE TUVA som målare för 19 år sedan. Hon har en bakgrund som arkeolog och museitjänsteman. Hon ville byta till ett praktiskt yrke där det behövs personal och där det går att se

Årets byggkvinna

Årets byggkvinna 2025 blev Tuva Marmenne från Falkenberg.

Byggföretagen grundade priset Årets byggkvinna 2021 tillsammans med Sandra "Bygg-Sandra" Mobaraki, Sveriges första Bygginspiratör.

Målet med priset är att uppmärksamma och hylla kvinnliga förebilder i byggbranschen, vilket i sin tur bidrar till en sundare och mer inkluderande arbetskultur.

De övriga kandidaterna i år var: Ida Söderholm, planerings-specialist på NCC i Luleå, samt Marie-Louise Halvarsson, träarbetare på NCC i Karlskoga.

resultat av det dagliga arbetet.

– Jag fick en praktikplats hos Anders R Nilsson och de tyckte att det gick bra så de gav mig en plats som vuxenlärling.

Och hon är alltså kvar på samma företag – en liten målerifirma med sex anställda yrkesarbetare och två lärlingar.

– Jag trivs bra. Vi har roliga jobb som passar mig. På små jobb får man göra allt själv och tänka själv.

DE ÄR NÄSTAN uteslutande på mindre arbetsplatser, som den här villan utanför Falkenberg där vi träffas

– De som bor här renoverar källaren, säger Tuva.

Dan här dagen har hon sällskap av snickaren Frantisek. Han har tidigare varit anställd och medlem i Byggnads i många år, men är numera egen.

– Det var han som rekommenderade mig när de behövde en målare, vi känner varandra sedan tidigare, säger Tuva.

HON HAR HELA tiden varit med i facket och har ett förtroendeuppdrag som skyddsombud på företaget.

– Jag är den där jobbiga typen på arbetsplatsen som pratar skyddsfrågor varje dag.

För Tuva och kollegorna är damm det värsta arbetsmiljöproblemet.

– Det, fallrisken och hälsofarliga ämnen i färgerna. Sådant vi kanske inte upptäckt är farligt ännu eftersom det saknas långtidsstudier.

SOM SKYDDSOMBUD DRIVER hon på att målarna ska få mer utbildning om arbetsmiljö.

– Målarna har inte riktigt lika omfattande skyddsombudsutbildning som Byggnads, så det vill jag lyfta och få upp standarden på.

Som kvinna var det också självklart för henne att gå med i Näta, Byggnads nätverk för kvinnor.

– Kvinnor ska kunna känna sig självständiga och bekväma ute på arbetsplatserna.

– Vi ska få kläder och skyddsutrustning som passar. Maskinerna ska vara formade för alla, det ska finnas alternativ för stora och små händer och vi ska ha separata omklädningsrum, säger Tuva

Hon tror inte att någon är emot

jämställdhet egentligen.

– Men jämställdheten får inte bara vara en kvinnofråga, män kan göra jättemycket bara genom att räcka ut en hand, behandla kvinnor på arbetsplatsen som självklara arbetskamrater och släppa in dem i gemenskapen i stället för att haka på en tråkig, förnedrande jargong.

När hon tittar på det nya kollektivavtalet för målare tycker hon att det viktigaste var att arbetsgivarna inte fick rätt att börja kalla vem som helst, utan utbildning, för målare.

– Vi ska ha kvar vårt gemenskap, vi ska aldrig sänka oss utan vi ska ha kvar vår yrkesstolthet.

NU NÄR BARNEN är större känner hon att hon har mer tid att jobba fackligt.

– Jag är full av beundran för de som engagerar sig fullt ut när de är 20, men jag hade aldrig den tiden. Nu är jag aktiv i Näta och vår lokala krets i Falkenberg. Jag vill vara med och påverka på individnivå, skriva motioner, väcka opinion. Mycket sker ju genom det goda samtalet när vi går ihop tillsammans. ■

NÖJDA MED FÖRÄNDRING. Rörläggaren Tobias Bergstrand [i mitten] var med och drev fram en ändring i kollektivavtalet. Här omgiven av Byggnads västs ordförande Patrik Jerksten och avtalsansvarige Parham Byström.

Rörläggare drev fram ändringar i kollektivavtalet

Två rörläggare var inte överens med arbetsgivaren om att göra ett jobb på ackord.

De tog fighten och det ledde till ändringar i kollektivavtalet

Tobias Bergstrand och hans kollega Michael Eriksson skulle göra ett stort jobb åt en tidigare arbetsgivare.

– Hela laget ville göra det på ackord. Det var ett perfekt jobb att mäta, säger Tobias.

Men arbetsgivaren sa nej.

Det ledde så småningom till att det skrevs en motion. Den gick hela vägen och ändringen finns nu i TIA-avtalet (Teknikinstalla-

tionsavtalet VVS & Kyl). Ändringen gör det svårare för arbetsgivaren att neka prestationslön.

– Det är en väldigt stor förändring i ackordsparagrafen, säger Parham Byström som är avtalsansvarig ombudsman i region Väst.

– Det känns såklart bra att känna att vi kunde vara med och påverka, säger rörläggaren Tobias Bergstrand.

DET VAR I våra Tobias, Michael och andra kollegor i arbetslaget skulle börja på ett nytt stort projekt.

I samband med att arbetsgivaren bestämde att de inte fick mäta jobbet på ackord utan i stället skulle få en fast summa varje månad, kontaktade medlemmarna Byggnads Väst.

Det ledde till att Byggnads begärde en lokal förhandling med arbetsgivaren. Där förhandlade

Parham Byström och Leo Koivisto för medlemmarnas räkning.

Parterna kom inte överens lokalt och det blev en central förhandling.

DÅR KOM BYGGNADS och arbetsgivar sidan i form av Installatörsföreningen fram till en lösning. Bland annat fick Tobias och Michael en retroaktiv ersättning.

Men något ackord blev det aldrig. Och arbetslaget var inte helt nöjda med resultatet, men är glada över den nya skrivningen i avtalet.

Tobias och Michael har sedan dess bytt arbetsgivare. ■

FOTNOT: Ackord är sedan länge grundlöneformen i TIA-avtalet. Om en part säger nej till att ett jobb ska mätas måste de redogöra för skälen.

De flesta jobb kan mätas. Det är inte ovanligt att lönen ökar med 20 kronor i timmen eller mer. Det höjer dessutom både pension och semesterlön. Regionens högsta förtjänster redovisas här.

Samtliga mätningar finns bakom medlemsinloggningen på Byggnads hemsida.

För frågor om statistik och prestationslön i Väst kontakta Björn Mikkelsen: 010-601 13 96.

PRESTATIONSLOÑ TBMA* 1 juli–30 september 2025

FÖRETAG	OBJEKT, ORT	FÖRDELNINGSTID	FÖRTJÄNST
1 Protective System Svenska AB	Brf Jakten	5 293	370,00
2 Protective System Svenska AB	Kvarnvågen	1 474	351,00
3 Mariedals Byggtjänst AB	Lilla Backa Inrede	3 345	343,94
4 Majvik Bygg AB	370 Prästgårdsången	4 488	292,49
5 Asplunds Bygg i Mellansverige AB	Tallyckan Stöpen	1 512	292,42
6 Skanska Sverige AB	Dalångskolan	1 170	292,32
7 Rydler's Bygg AB	Angered Sporthall	1 771	286,43
8 Skanska Sverige AB	Noden	1 633	284,38
9 Peterson & Hansson Byggnads AB	GeKås Shoppinglångor	2 876	282,47
10 Skeppsviken Bygg i Skövde AB	Årta	2 993	281,18
11 Asplunds Bygg i Mellansverige AB	Petersburg Motionsgård	1 135	280,80
12 Peterson & Hansson Byggnads AB	Smedjebacken, Knåred	6 775	280,45
13 H.A. Bygg Entreprenad AB	Nya Stationshuset	2 090	276,34
14 Byggservice i Mark AB	Nina Fredriksson & Julian Alsén	114	272,78
15 Skanska Sverige AB	Skövde sjukh Ögonoperation	693	271,52

*TBMA= trä,betong, murare, anlägg. OBS! Målnas löner kommer framöver

PRESTATIONSLOÑ ÖVRIGA YRKEN 1 juli–30 sept 2025

FÖRETAG	OBJEKT, ORT	FÖRDELNINGSTID	FÖRTJÄNST
VVS Kungälv's Rörläggeri AB	ÅVC Stora Höga 123002	820	281,19
VVS Kungälv's Rörläggeri AB	821022 Kv 6 Kallebäck	12 416	278,09
GOLV Sandéns Golv i Halmstad AB	30236/ML	72	285,50
GOLV Sandéns Golv i Halmstad AB	30180 Aim/TB	8	281,97
GOLV Sandéns Golv i Halmstad AB	Kornhills södergränd kök och hall	8	267,45
PLATT Golvimporten Entreprenad AB	Diverse	2 996	264,90
PAPP Takbyrå i Alingsås AB	Diverse	1 561	357,36
PAPP Takbyrå i Alingsås AB	Diverse	5 028	346,83
PAPP Takbyrå i Alingsås A	Diverse	4 884	322,59

VÄLKOMMEN PÅ KRETSMÖTE

Det är på kretsmöten du har störst chans att påverka Byggnads demokrati och arbete framåt.

Dubbelkolla datum och plats. Aktuell information finns alltid på vår hemsida, byggnads.se/vast

KOMMUNKRETSAR – KOMMANDE MÖTEN

LAHOLM

Nästa möte: 20 november, 17.30. Plats: ABF, Östertullsgatan 12, Laholm.

HYLTE

Nästa möte: 20 november, 19.00. Plats: Bowling, Örnahallen.

MÖLNDAL

Nästa möte: 26 november. Kolla hemsidan för tid och plats.

MARK

Nästa möte: 27 november. Tema: Julmöte. Kolla hemsidan för tid och plats.

ALINGSÅS

Nästa möte: 29 november, 18.00. Plats: Stures bowling, Sveagatan 8, Alingsås. Julavslutning, bowling och mat.

LERUM

Nästa möte: 2 december, 17.00. Plats: Villa Pomona, Pomonavägen 10. Lerum. Tema: Nytt årsmöte

PARTILLE

Nästa möte: 4 december. Tema: Social aktivitet, julavslutning. Kolla hemsidan för tid och plats.

BORÅS

Nästa möte: 4 december, 17.30 med julmat från 17.00. Kolla hemsidan för tid och plats. Obligatorisk anmälan till ordförande: micael.ljungdahl.ffv@byggnads.se

GRÅSTORP

Nästa möte: 7 december, 17.30. Plats: Kulturhuset, Oskarsgatan 25 A, Gråstorp. Tema: Byggnation i Gråstorp, träff med politiker.

ALINGSÅS

Nästa möte: Januari. 17.30 med fika från 17.00. Årsmöte. Kolla hemsidan för detaljer.

ALE

Nästa möte: 13 januari. Kolla hemsidan för datum, tid och plats.

ULRICEHAMN

Nästa möte: 13 januari, 17.30. Plats: Folkets hus, Ulricehamn.

VARA

Nästa möte: 15 januari, 18.00. Plats: S-lokalen, Sveagatan 12, Vara. Årsmöte.

UDDEVALLA

Nästa möte: 15 januari klockan 17.30. Årsmöte. Kolla hemsidan för plats.

VÄNERSBORG

Nästa möte: 21 januari, 17.30, fika från 17. Plats: ABF, Kronogatan 2, Vänersborg.

FALKENBERG

Nästa möte: 21 januari, 18. Årsmöte. Plats: ABF Falkenberg, Lasarettsvägen 11.

BORÅS

Nästa möte: 22 januari, 17.00 med förtäring. Tema: Årsmöte. Obligatorisk anmälan till ordförande: micael.ljungdahl.ffv@byggnads.se

DALS-ED

Nästa möte: 22 januari, 16.30. Plats: ABF, Storgatan 30, Dals-Ed.

LIDKÖPING

Nästa möte: 22 januari, 17.30. Årsmöte. Plats: Folkets hus, Stenportsgatan 17; Lidköping.

Så blir du medlem i Byggnads

■ Inträdesansökan

Två enkla sätt: Sms:a BYGG till 713 50, så ringer vi upp dig!
Scanna QR-koden och fyll i dina uppgifter på hemsidan byggnads.se.

■ Medlemsavgiften

Lönen avgör storleken på din medlemsavgift. Logga in på medlemssidorerna och följ instruktionerna. På hemsidan ser du de olika avgiftsstegen. Du kan också ringa för att få hjälp: 010-601 14 14.

■ Autogiro

Att betala avgift via autogiro är bekvämt. Skriv ut blanketten från hemsidan eller ring telefonnumret ovan så skickar vi en blankett till dig.

A-kassan är separat

Du vet väl att även om du är medlem i Byggnads är du inte automatiskt med i A-kassan.

Du måste gå med i A-kassan separat för att få ersättning om du skulle bli arbetslös.